

[Tinning]

have valgt at fjerne det 3.000 kr.s fradrag, som ligger inden for skattelovgivningen, og det ville have givet ikke 335 mill. kr., men et sted mellem 1,2 og 1,5 mia kr., men det ville man ikke.

Efter de besparelser, vi har fået på området, er det ret klart, at der faktisk og desværre og uhyggeligt nok er flere og flere sociale klienter, der bliver hængende i det system. Der er flere og flere af dem, som er på bi-stand, som bliver nedbrudt psykisk, selvfølgelig fordi det er et fuldstændig håbløst perspektiv at gå op på bistandskontoret, få nogle kroner og måtte gå hjem igen uden udsigt til nogen anden bolig, til noget arbejde eller i det hele taget til en egentlig mærkbar forbedring i sin livssituation. Selvfølgelig kan man blive holdt i live, og man kan overleve, men så er det også slut med det.

Det er også klart, at de besparelser har betydet endnu mere ydmygelse og endnu mere pacificering. Der er stadig nogen, der taler om, at bistandsloven er noget, der sigter på hjælp til selvhjælp, og alt det dér, men vi tror slet ikke på, at det er muligt inden for det sociale system, vi har, at arbejde med denne hjælp til selvhjælp. Det er den for længst afdøde gammelliberalisme, der stikker hovedet frem igen, og med disse besparelser turde det dog være en endnu mere fjern forestilling.

Man har også gennemført nogle ændringer af § 37, som er kontanthjælpen, og § 42, som er uddannelseshjælpen. Hvor man førhen modregnede omkring det halve af egenindtægten i disse ydelser, er det i dag sådan, at man modregner det hele. Det vil sige, at skulle endelig en af dem, der får hjælp efter § 37 eller § 42, få mulighed for selv at tjene nogle penge, selv at gøre noget for at forbedre sin situation, skal det såmænd nok blive modregnet, så der ikke kommer en krone mere ud af det i sidste ende. Jeg ved ikke, hvordan det skulle fungere sammen med hjælp til selvhjælp. Det er bl. a. de så hyppigt omtalte enlige kvinder, som alle jo har en dyb politisk forståelse for, som dette her går ud over.

Heller ikke forholdene for de unge, som jo også er blevet sat i centrum i denne folketingsssamling, er blevet ændret. Bistandsloven bygger jo på det grundprincip, at man skal have erstattet en eller anden indtægt, man tidligere har haft, fordi der er sket en eller

anden såkaldt social begivenhed. Problemet for de unge er naturligvis, at mange af dem ikke har haft nogen indtægt, som er faldet væk. Indtil man er 18, er der slet ikke noget at gøre, men når man bliver 18, er man henvist til underholdshjælp, eventuelt husleje-hjælp og disse berømtelige beskæftigelsesprojekter, som desværre i vid udstrækning handler om at få lov at lave noget, som hverken man selv eller andre kan se den helt store mening i. Dertil kommer, at mulighederne for at lave rådgivningsarbejde, for at lave vejledningsarbejde, for at lave opsøgende arbejde, for længst er forsvundet op i den blå luft, som er så taknemlig for, hvad der bliver foretaget herindefra.

Dertil kommer, at forholdene for de ansatte, socialarbejderne eller sagsbehandlerne, hvad I vil kalde dem, er blevet forringet til det uhyggelige. De bryder sammen under arbejdspresset, de har en så stor stak af sager, at bare det at prøve at komme igennem en lille smule af det, så de dog føler, at de nogenlunde kan følge med, er et umenneskeligt arbejdspress. De kan simpelt hen ikke magte det, og der er lavet stakkevis af undersøgelser, som faktisk viser, at sagsantallet pr. sagsbehandler er steget til det helt klart uacceptable.

Med hensyn til særforsorgen, som også har været inde i debatten, tror jeg, det er nødvendigt at skelne mellem de mindre forsorgsområder og det store, nemlig åndssvageforsorgen, for det er jo desværre sådan, at der faktisk, i modsætning til det, socialministeren sagde, er meget, der tyder på, at forholdene er blevet betydelig værre, end dengang dette område lå under staten. Det er tydeligst på de små forsorgsområder.

Hvis vi tager sådan noget som taleforsorgen, så havde man dengang to landsdækkende centre, et i København og et i Århus, men nu er det sådan, at i hvert fald det i København stille og roligt er ved at blive udsultet, naturligvis fordi amterne kigger på, hvad det koster at sende en klient til disse centre. Og det koster temmelig meget for det enkelte amt.

Det, der er problemet på de små forsorgsområder, er naturligvis, at det kan være svært at have den nødvendige ekspertise til at gøre noget for dem, der f. eks. er inden for taleforsorgen, de døve og de døvblinde, som der gud ske lov er meget få af i dette